

4. A' MEG-DITSÖÜLT SZENTEKNEK Pálffy III 1737

JELESÜL PEDIG

A' BÓLDOG SZÜZ MÁRIÁNAK
TISZTELETÉRŐL NÉHÁNY RÖ-
VID, ÉS KÖNNYEN ÉRTHETŐ

BIZONYÍTÁSOK.

MELLYEK

V AJ D A S Á M U E L

TIHANYI APÁTUR ÚR ÁLTAL
ÖSZVE-SZEDEGETETTEK ÉS EGY
RÉGI JÓ-AKARÓJA ÁLTAL
KI-NYOMTATTATTAK

W E S Z P R É M B E N

STREIBIG JÓ'SEF' BETŰIVEL 1792.

A' MEG-DITSÖÜLT SZENTEKNEK,
JELESÜL PEDIG
A' BÓLDOG SZÜZ MÁRIÁNAK
TISZTELETÉRÜL NÉHÁNY RÖ-
VID, ÉS KÖNNYEN ÉRTHETŐ
BIZONYÍTÁSOK.

I.

V agyon egy némi-némű tisztelet, melly tsak egyedül magát az Istent illeti: tudni-illik, az a' mélységes alázatofság, az a' félelem, engedelmeiség, hódolás, és imádás, mellyel tartozunk viseltetni a' meg-határozhatatlan hatalmú leg-nagyobb mennyei Felséghez. Illyen tiszteletet adtak Izaiásnál azok a' hat szárnyú Szeráfimok, kik az Is-

) (2 ten?

Ditsérjétek az Urat az ő Szenteiben.

150. Zsolt.

R
2

820.189

ten' Királyi izéki előtt álván nagy ré-
müléssel, és fel-szóval kiáltják vala egy-
Isai. 6-3. másnak felelvén: *Szent, Szent, Szent*
a' seregeknek Ura Istene! tellyes az
egész föld az ő ditsőségével. Errül
 szóllott Szent Pál Apostol-is, mikor
 mondotta: *Az örökké-való halhatat-*
lan Királynak, a' láthatatlan egye-
dül-való Istennek, tisztetség örökkön
x Tim. 1-17 örökké Amen.

Ennél felsőbb rendü tisztelet-té-
 telre az emberi sziv, és elme már nem
 igyekezhetik: az-okáért méltán tartat-
 tik ez leg-főbb tiszteletnek, mellyhez
 csak egyedül magának, az Istennek,
 lehet jussa; nem pedig másnak senki-
 nek; akármelly nemes, és fel-magasz-
 taltatott alkotmány légyen az, és errül
Isai. 48-11 a' tiszteletrül mondja Isten a' Prófét-
 tánál: *Én az én ditsőségemet nem*
adom, nem engedem másnak. Va-
 laki

laki tehát ilyen egyedül Istent illető
 tiszteletet akar adni a' teremtett állat-
 nak, bizonyossan az Isten' akaratja el-
 len tselekszük, és szörnyű boszúságot
 tészen az Isteni Felségnek.

II.

Vagyon mind-azon-által más ala-
 zsonabb rendü tisztelet, mellyben ré-
 fszek lehet az alkotmányoknak-is. Sőt
 az időtül fogva, hogy az emberek a'
 föld hátán kezdettek jární 's kelní,
 mindenkoron, és minden Nemzetek
 között tiszteletben tartattak a' Szülők,
 a' Fejedelmek, a' Had-vezérek, Pa-
 pok, és a' Jól-tévő emberek: senki-
 nek pedig soha esze-ágába se tűnt va-
 la, hogy ezeknek tiszteletí az Isten-
 nek tiszteletiben tsorbát ejthessen; ha-
 nem iakább a' természeti okofságtúl
 vezéreltetvén, nyilván által-látták,
 hogy

hogy a' tisztelet, melyet ilyen jeles embereknek adtak, az Úr Istenre hátrámlik visszafra, ugy-mint a' kinek ajándékából vagyon némelly emberekben tiszteletre méltó, vagy jószág, vagy hatalom; és hogy ő maga az Isten-is méltán meg-kivánhatja, hogy kiket ő különös ajándékokkal ékefitett, azokat mások különös betségben, és tiszteletben tartásák.

III.

Ennek az igazságnak leg-inkább helye vagyon a' Szentek' tiszteletiben: mert a' Szentek, az Istennek baráti, és nekünk a' jószágos tselekedetekben példa-adóink lévén, minden más nagy tekintetű embereknél jobban meg-érdemlik a' tiszteletet tőlünk. Sőt maga az Úr Isten-is nem egyszer megígérte, hogy az ő Szenteit ő-is meg-

fog-

fogja tisztelni, és ditsőíteni: *Valaki engem ditsőitend, meg-ditsőitem őtet.* Kristus pedig az Evagyéliomban: *Ha ki nekem szolgál, ugy-mond, megtiszteli azt az én Atyám.* Mint-hogy tehát maga az Úr Isten tiszteletre méltóknak valja lenni a' Szenteket, és ő maga-is tiszteletben tartja őket, mit szükölködünk még tanúk nélkül? ha talám mi-is tisztelhetjük-e' őket? Vallyon, mi tudunk-e' valamit okosbat ki-gondolni az Isten tanátságánál? avagy valamit jobbat tselekedni az Isten példájának követésénél? Ha pedig még e' földön élő Szentek-is méltók a' tiszteletre, mennél inkább azok, kik már meg-haltak, és az Istennek ditsőségébe jutottak? Az élő Szenteknek tiszteleti nem mindenkor bátorságos; mert mindnyájan emberi gyarlóságnak, és ördögi kisírtetnek alája vettettek lévén

meg-

1. Reg.
2—30.

Jam.
12—20.

meg-történhetik, hogy a' ki reggel igaz, estvéltre bünbe esék, és a' ki ma tiszteletet, holnap pirogatáft, és bün-tetést érdemeljen. Hanem a' meg-ditstóult bóldog Szenteknek tiszteleti nem ilyen habozó, nem ilyen bátortalan: Már azok az Isten kegyelmében meg-erősítettetek, hogy soha kedvébül, és barátságábül ki-ne eshessenek; Már azok örökösfeikké lettek az Isten Országának; már bé-mentek az ő Úroknak örömebe, és mindnyájan mennyei fényességgel ründöklő koronákat viselnek fejekben: Már azoknak ezernyi ezerfzerte nagyobb tiszteletet, és ditsóséget adott Isten a' tfillagok fölött, mint-sem a' minémüt szokott adni itt a' földön élő Szenteinek. Azért énekli felöleik Dávid a' 'Soltárban: *Igen tiszteleteffek a' te barátid Isten! igen meg-erősödött az ő fejedelemségek.*

Ehez

Ehez tehát, az igen nagy tisztelethez képeft, mellyet Isten a' Szenteket már meg-tisztelte menyben, minden tisztelet, mellyel mi itt a' földön tisztelhetjük öket, bizonyal tsak tsekélység, és igen igen aprólékos tisztelet. Ha, példának okáért, az ő képeiket aranyozott rá mákra vonatjuk; ha azok előtt fzin olaj métsék, vagy fejr viafz gertyákat égetünk; ha böjtölünk, vagy inepet tartunk, avagy butsut járunk azoknak születések napján; vallyon mitsoda derék, és tekintetre méltó dolgok ezek, a'hoz a' ki-beszélhetetlen ditsósághez, és fejedelemséghez képeft, mellyre Isten a' Szenteket fel-emelte, és örökre már meg-erősítette mennyeiknek Országában? Ezek a' földi tiszteletek, amazokhoz, a' mennyeiekhez hasonlittatván, tsak olyanok, mint az álom-látáfok az igazsághoz, és az árnyé-

nyé-

Sal. 138.
17.

nyékok a' valósághoz képest. Bátor minden erönket, és tehetségünket reszánjuk-is, még ki-gondolni se tudunk olyan jeles tiszteleteket, a' minémükkel már meg-tisztelte Isten az ő Szenteket.

IV.

De hogy még-is ez a' Szenteknek tiszteleti valakit bokrofsá ne tégyen, félvén attúl, hogy ha a' Szenteket büzgön tiszteli, ne talám meg-bántsa az Istent, és annak tiszteletit meg-tsonkítsa. Kérem! vegye szívére e' következő hasonlatofságot, mellybül e' Kérdés igen érthető-képpen meg-világosítatik: Noha az Isten meg-kívánja tőlünk, hogy ötet tellyes szívünk-bül, tellyes lelkünk-bül, és minden erönkbül szerezsük; de azért nem csak nem nehezteli, ha felebarátunkat-is sze-

ret-

retjük; hanem inkább parantsolja, hogy azokat-is szerezsük, nem ugyan olyan főbb rendü, és leg-búzgóságoffabb szeretettel, a' minémüvel az Istent tartozunk szerezni; hanem hogy leg-alább úgy szerezsük őket, mint önnön magunkat szoktuk okossan, és idvefégef-fen szerezni. Innen következik, hogy ha erre az Isteni rendelésre nézve szeretjük felebarátunkat, soha se félhetünk, hogy szeretvén felebarátunkat, vétkezzünk az Isteni szeretetnek törvényje ellen: sőt inkább olyan jó hiszemben vagyunk, hogy mennél többet gyakoroljuk magunkat a' felebaráti szeretetben, ugyan annyit nevedünk az Isteni szeretetben-is. Melly dolog olly bizonyos, hogy még az utolsó ítéletnek napján-is vallást fog Kristus Úrunk tenni arról, hogy valami jót tettünk felebaráti szeretetbül ügye-fogyott

em-

ember társainkal az ő tekintetiért, azt ő annyiba tartja, és örök boldogsággal úgy megjutalmazza, mint-ha személye szerint ő magával tselektettük volna. *Bizony mondom néktek; valamit egynek ez az én leg-kifibb atyámfiai közül tselektettek, nékem tselektették.*

Matr. 25.
40.

Szakasztott ilyen ítéletet kell tennünk a' Szenteknek tiszteletirül-is, hogy rudni-illik, mennél gyakrabban, és mennél áhíatosban el-járunk a' Szentek' tiszteletiben, az Isten' kedvéért, és tekintetiért, a' ki a' Szenteket nagyon szereti, és nagy tiszteletben tartja, hitelsük-el magunkal, hogy mind annyiszor az Istennek tészünk tiszteletet, és az Istent tiszteljük az ő Szenteiben; a' mint-hogy Keresztyén módra nem-is tisztelhetjük a' Szenteket más szándékból, hanem hogy a' Szenteknek tiszte-

tele-

teletivel nagyobb kedvet találjunk az Istennél.

Ezt az igazságot, mely egy nevezetes Frantz Püspöknek tanúsága a) valaki elméjébe jó fel-vefzi, és emlékezetiben fen-tartja, lehetetlen, hogy azt akármelly erős kisírtet, nem mondom farkából ki-vethesse, de tsak megtántorithassa-is a' Szentek' tiszteletiben: mert akármelly nyelveffen patvarkodó ellenségnek e' két 's három szóval bédughatja a' száját, ha mondja néki: Én felebarátomat Isten kedvéért szeretvén, az Istent szeretem; a' Szenteket Isten kedvéért tisztelvén, az Istent tisztellem: kinek mi panaszja lehet hát ellenem?

V.

a) Bossuet in exposit. doct. Christ.

V.

Hogy-ha pedig minden ditsöült Szenteknek tiszteleti ilyen világos, és meg-mozdithatatlan erös kö-talpokon áll, vallyon 's mit kell már gondolnunk a' boldogságos Szűz Máriának tiszteletirül? Igaz ugyan, hogy mind az ó, mind pedig az új Testamentomban vóltak igen tekintetes, és nagy nevezetű Szent Férjfiak, és Szent afzfonyi állatok; de azok, tsak mind annyi szolgai, és szolgálói vóltak az Istennek: egyedül Szűz Mária vólt édes szülő Anyja egy igaz Isteni Személynek. A' mennyi külömbség vagyontehát egy földi Királynak Anyja, és azon Királynak szolgai, vagy szolgáló leányai között; leg-alább annyi külömbséget kell tennünk az Isten Anyjának szentsége, és méltósága, és az Isten szolgainak 's szolgálóinak szentségek, és

és méltóságok között. Mikor az Úr Isten Mojsés által ki-adatta a' tiz parantsolatnak tábláját, még akkor se felejtkezett-el a' Szülőknek tiszteletirül, hanem igen betsületes helyen, mindjárt a' negyedik parantsolatban ez igéket íratta-fel: *Tisztelljed Atyádat, Exod. 20. és Anyádat.* Idövel ofztán ö maga ez az Isten-is emberré lévén, egy Szűz leányzót választott-ki magának, kinek méhében fogantatnék, kinek tejével tápláltatnék, kinek karjain, és öliben hordoztatnék: Gondolhatjuk-e' immár, hogy ez az Isten a' maga faját törvényjét meg-nem tartotta volna? és ezt az ö szülő, és nevelő édes Anyját nem tisztelte volna? távúl légyen ez az eszeveszett buta gondolat minden józan elmétül! Mert tudjuk az Evagyéliombúl, hogy Kristus Úrunk nem tsak szóval mondotta, *hogy ö nem jött a' Mast. 13. tör-*

törvényt fel-bontani, hanem bé-től-
zeni; De ugyan tellyes életében se vól-
kedvesebb foglalatofsága a' törvény-
nek töltésénél: Születése után nyolczad
napon környül-meteltetett, mint igaz
Izraelita; negyvenedik napon a' Tem-
plomba bé-mutattatott, és egy bokor
gerlitzén fel-váltottatott, mint első
szülött fiyu; még tsak tizen-két ezten-
dős gyöngye gyermek lévén a' Názáre-
ti prótzeffióval bútsura fel-ment Jeru-
sálembe, hogy mind ezekben a' Moj-
ses törvényének szabását el-ne mulat-
ná. A' nagy Husvétnek innepét min-
den tzeremoniaival ezten-dönként meg-
rartotta; és a' Szombatnak szentelésé-
re oly nagy gondja vól, hogy leg-
nevezetesebb tsudákat, és leg-irgalma-
ságosabb gyógyításokat röbnyire Szom-
bat napokon tselekednék. Jelesül pe-
dig a' mi Szülök tiszteletinek törvény-
jét

jét illeti: nem tsak az ő édes Anyjá-
nak, de földi édes Atyja helyett-való,
és tsak kenyér-kereső fogadott Apjá-
nak Szent Áts Jó'sefnek-is, tizen-két
eztendős-korátul fogva harmintz ez-
tendős-koráig minden engedelmeség-
gel szavát fogadta; a' melly szó-foga-
dás leg-tzimeres'b tzikkelje a' tisztelet-
nek, mellyet a' jó gyermek adhat Szü-
löinek. Ez tehát a' maga törvényjét
illy szorgalmatosan telyjesítő, és még
fogadott Apjának-is engedelmeskedő
Isten-ember kétség-kivül nagyon meg-
tisztelete édes Anyját, és fijuí szerel-
metes indulatból annyi jóságokkal, an-
nyi malasztokkal fel-tetézte, és ékefi-
tette őtet, a' mennyi reá férhetett egy
alkotmányra, és a' mennyi illendő le-
hetett egy Isteni Anyához: Nagyobb
hitet, és reménységet adott néki, mint
sem minden régi Szent Pátiárkának:
adott

adott néki ki-nyiltabb böltsefséget az Isteni titkoknak tudományjában, mint-sem minden Sz. Prófétáknak: adott néki hevessebb búzgóságot az Isten ditsőségének terjesztésében, mint-sem minden Sz. Apostoloknak: adott néki erősebb szivet, és békelesebb türeft a' szzenvedésekben, mint-sem minden Sz. Mátyroknak: adott figyelmetesb áhíratofságot az imádkozásban, mint-sem minden Szent Konfeszoroknak, és Özvegyeknek: adott néki illatozóbb tisztaságot, mint-sem minden szeplőtelen Szűz férjfiaknak, és leányzóknak. Végezetre az Isteni szerezetnek nagyobb vidámsággal lángoló tüzét gyújtotta fel Szent Anyjának szívében, min-sem a' Szent Háromság Királyi székinél leg-közeljebb udvarló Szeráfim Arkanyalokéban. Úgy hogy a' boldogságos Szűz Örzsébet Afzfzonyt látogatván,

ván, és attúl boldognak köszöntettetvén; mikor a' véle jól-tévő Istent magasztalni akarná az ő *Magnificat* énekében, maga se tudta szám-szerint előmondani, minémű nagyságos dolgokat tselekedet vólna ő véle a' meghatározhatatlan hatalmú jó Isten? hanem tsak általjában mondotta: *Nagy Luc. I 48. dolgokat tselekedett nékem, a' ki hatalmas; és Szent az ő neve.* De ugyan akkoron jövendőző lélekkel előre által-látván, hogy idő jártára az emberek-is tisztelni fogják ötet ezekért az Istentül vett nagyságos ajándékokért, mondja vala: *Meg-tekintette az Úr az ő Szolgálójának alázatosságát; mert ime' mostantúl fogva boldognak mondnak engem' minden nemzetségek.* Soha se tarthatnám magamat emberséges emberi nemzetségbül, hanem inkább erdei vad fajtbül

valónak lenni, ha tapasztalnék, hogy leg-kisfebb portzikám-is tusakodni kezdene bennem ez ellen a' Próféták Királyné Afzszonyának jövendölése ellen; sőt inkább óhajtom! hogy mind e' földi nyavalyás életemben, mind pedig holtom után az örökké-valóságban az én érzékenységeim, és lelkemnek minden tehetségei áldják mindenkor, énekeljék, és bódognak idvezelljék azt a' Szűz Anyát, kinek szentsége, és alázatofsága annyira szemébe tűnt a' mindenható Istennek; és a' kinek olyan nagy dolgokat tselekedett, és pedig az én hasznoméért tselekedett az Úr Isten.

VI.

Noha tehát egyenként 'számba nem vehetjük azokat a' nagy ajándékokat, mellyekkel Isten az ő fíjának Anyját

Anyját nemefitette, minden alkotmányánál tiszteletesbé tette; de nekünk igaz elég, ha azt az egyet tudjuk, a' mit Keresztyén hitünknek regulája szerint minden nap fel-valjunk felőle, hogy ő tudni-illik Istennek igaz Anyja. A' kinek szivét ez az egy titulus fel nem indítja Szűz Máriának tiszteletire, jele, hogy az az ember magát az Isteni Felséget-is kevésbe hajtja, és illendőképben tisztelni nem akarja: Mert egyedül azért, hogy Mária Istennek Anyja, már olyan méltóságos, és felséges Anya, hogy ő nálánál méltóságosabb Anyát az Isten' mindenhatósága se szerethet: tágosabb egeket, fényesebb Napot, és számosabb tfiglázatokat mindjárt teremthet az Isten, mikor akarja; de egy Isten' Anyjánál méltóságosabb Anyát nem alkothat, ha tsak Istennél méltóságosabb fíjat nem ad néki; a' melly

melly dolgot csak meg-gondoln-i is lehetetlen. Ezen az Isteni Anyaságon fondáltatik a' bódlog Szűz Máriának minden Szentsége, tisztasága, és Isten után különös nagy tiszteletre való leg-érdemesebb méltósága: azokáért a' Keresztyén Anya-fzent egyház-is, a' Szent Lélektől igazgattatván, a' bódlog Szűznek inncpe napjain, mikor leg-inkább kíványa kedvét keresni néki, régi idők-től fogva e' mái napiglan, minden Egyházi Solozsmákban csak az ő Isteni, és szűzese ges anyaságát emlegeti; sőt még a' Szent Mife áldozatjának kezdetén-is im' ezekkel az ezer esztendősi régi versekkel szokott bé-köszönni az Oltárhoz, mondván:

Salve Sancta parens! enixa puer-

pera regem;

Qui cælum, terramque tenet per

saecula, cujus

Nu-

*Numen, & aeterno completens
omnia gyro*

*Imperium sine fine manet, quae
ventre beato*

*Gaudia matris habens cum virginitatis
honore,*

*Nec primam similem visa es,
nec habere sequentem.*

Sedulius Lib. 2. mirac.

Idvezlünk Szent Anya téged „

Hogy te tiszta szűzese gesed „

Szült egy Király magzatot; „

Kinek szabad hatalmára „

És örök Uradalmára „

Az ég 's a' föld bizatott: „

Te a' szülés vigazságát „

És a' szűzese ges' virágát „

Benned öszve kötötted; „

Nem vólt más, a' ki így szülne „

Férjfi nélkül terhesülne „

Utánnad, se előttd. „

VII.

VII.

Méltó azért a' boldogságos Szűz Máriát, mint Isten' Anyját, minden Szenteknél inkább tisztelni; fokat-is használ, ha tiszteljük, ha segítségül hívjuk őket, és áhitatos szolgálatunkal kedvét keressük. Mert valamint-hogy e' földön élő jámborok imádkoznak, s tartoznak-is imádkozni egymásért, úgy a' mennyei Szentek arra az atyafiságra és egyefségre nézve, mellyel Krisztusban öszve kaptsolkodnak velünk, bizonyoson imádkoznak értünk, és az Istennek Királyi széki előtt fokszor le-borulván, kegyelmet, és idvefséget kérnek nekünk: de itt se kell meg-feljtkeznünk arrúl, hogy a' több Szentek, tsak szolgái, vagy szolgáló-leányi az Istennek; Mária pedig édes szülő Anya ő Szent Felségének: és hogy ugyan ezen okért, nem tsak fogana-

tossabb

tossabb az ő könyörgése minden Szent Angyaloknak, és Szent embereknek könyörgéseiknél; hanem hogy ő maga a' bódog Szűz-is minden Szenteknél búzgóbban, és szivefsebben könyörög értünk. Mert ha ő a' mi Meg-váltónak Anyja? a' Meg-váltó pedig ő általa nekünk test, és vér-szerint való atyánkfiya méltóztatott lenni? már könnyen el-hitethetjük magunkal, hogy nem kevés atyafiságba léptünk a' mi Jéfusunknak Anyjával; és hogy ez a' drágalátos nagy Anya, leg-alább nekünk-is Lelki Anyánk. Ide járul am-az áhitatos vélemény, mellyben majd nem minden régi Szent jámbor tanítók egyjet értettek: hogy tudni-illik Krisztus Úrunk a' keresztfán fügven, és Szűz Máriát Jánosnak Anyúl, Jánosít pedig Máriának fíjúl adván, annyit tselekedett, mint-ha ugyan akkor

az egész Keresztyénséget János személyében Szent Anyjának párt fogásába, és oltalmába ajánlotta volna. Szűz Mária tehát a' keresztlábánál álván, keserves szív fájdalmok, és szorongatások között szült minket lélek szerént, kiket előbb Éva Anyánk a' tiltott fánál zabálván, lélek-szerént elvesztet vala. Nem-is történt e' dolog az Isten böltsétségének tsudálatos tanátsa nélkül, mellyhez igen szépen illett ez a' rendelés, és az ördög tsalárdságának ilyen igazságos meg-boszfuzullása. Mert ha az álnok kigyó egy Szűz leányzót választott eszközül, t. i. Évát, ki által meg-cijtse az embert, az Isten' fija más egy jobb Szűz leányzót választott magának Anyúul, kinek Szentségével, és csedezésével az el-csített emberi nemzet támogatatnék, és idvefségre segítettnek.

A

*A nato forma a suo mala Virgini-
nis Evæ*

*Virgo secunda fugat: nulla est
inuria sexus,*

Restituit, quod prima tulit.

Arator.

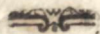
Éva Anyánk még Szűz lévén,
A' Kigyónak szavát hívén,
Kárba dölte bennünket:
De egy más Szűz helyre hozta
Mitül az első meg-fosztta,
Fel-gyámolta ügyünket.
Nints hát már aszszonyi nemre
Panasz, hogy veszedelemre
Egy Leány által bódultunk;
Mert ha egyik károsított,
Máslík jobban mohásított,
Kár után gazdagultunk.

VIII.

VIII.

A' boldogságos Szűz Máriának tehát hivataljában járó dolog, a' Keresztyénségre gondot vifelni, és annak pártját fogni: és ő ugyan a' maga részéről soha semmit nem mulaszt, csak hogy mi se mulassuk-el kötelességünket; hanem mi-képpen Szent János fi-júl adattatván Szűz Máriának, azon órától fogva mindjárt Anyjának fogadta tisztelete, szerette őtet, és nagy hiveséggel szolgált neki utolsó pihenéséig; azon-képpen mi-is igen búzgó szeretettel, tisztelettel, és bizodalma- lal vifeltetésünk mindenkor ilyen jó kegyes Lelki Anyánkhöz. Rossz jelnek tart- sük azt, ha valamely embernél, ház- nál, vagy fámiliánál apadni látjuk az Isten Anyjának tiszteletit, avagy ha mi magunk-is másokban ennek a' tisz- teletnek fogydogálását csak lajha tü- réf,

részel nézegethetjük. Mert ezzel a' Szűz Mária tiszteletéhez való kedvet- lenséggel meg-fojtyuk a' mennyei ál- dáfoknak egyik forrását; el-fordítjuk szemünket, és szívünket attúl, kinek Isten után köszönnünk kell minden jó- kat, mellyeket eddiglen vettünk az Istentúl, és a' kinek pártfogása által még meg-nyerhetnénk, a' mi hátra va- gyon, és szükséges volna idvességünk- höz. De mind ezeknél még gono- szabb jelnek kell azt tartanunk, ha va- laki olyan vakmerőségre vetemednék, hogy se maga nem akarná tisztelni, se meg-nem izünnék másokat-is az Isten Anyjának tiszteletirül el-idegeníteni, vagy tsúfolódásokkal, vagy semmire kellő szalma-tsutak bizonyítá- fokkal. Jaj! jaj! hogy nem részket a' lélek az ilyen emberben! és előre meg-nem gondolja, mit felelhet? ha mondandja

JÉ.

Jésus néki az ítéletben? Te gonosz féreg! édes Anyám volt ám nekem az a' Szűz Mária, a' kit te meg-útáltál, és a' kinek tiszteleti ellen tufakodtál. Én annak sokszor, mikor gyermetske vólnék, szerelmes ölegetésekkel függögtem nyakából, és sok száfszori ártatlan tsókokkal tsipdezgettem ajaki körül, a' kit te se magad nem tisztel-tél se nem türhetted, mikor más jámborok az én nemességes követemnek Gábriel Arkangyalnak, köszöntő szavaiból rózsá koszorut kötögettek az Anyámnak, és seregeffen, nagy búzgósággal mondon mondták néki, hogy ugyan zöngött: Idvez-légy Mária! idvez-légy Mária! malasztal tellyes. — Bizony jobb vólna ideje-korán, és még elevenen pokolba menni; mint-sem ilyen savanyú ortzáláfokat Szűz Mária fijának szájából hallani az ítéletkor!

Mert

Mert általján fogvást, ha se Evagyéliom, se régi jó tsokás nem vólna-is, tsak egyedül a' természeti okofsággal bíró embernek-is nem férhet fejébe; miként lehessen, nem mondom, igaz hiv szolgája, de tsak jó-akarója-is Krisztus Úrunknak? a' ki annak kedves édes Anyját, se nem tiszteli, se tiszteletit nem szívelheti?

IX.

Annak-okaért a' jó Keresztyén ember minden töle ki-telhető búzgósággal járjon el naponként Szűz Mária-nak tiszteletiben és szolgálatjában: sem atúl ne féljen fo-ha, hogy ne talám kellenél töb-bet tselekedjék az Isten Anyjának tiszteletiben: Mert e' dologban mindenkor hasznos a' toldozás, a' nyirbálás pedig hamar káros lehet. Ha találkoznak olyan felséges nevezetek,

és

és igen heves fzereteből fakadott ki-
mondások, mellyek egyedül Szüz Má-
riának szeméjére nézveft nem-is lát-
tatnak illeni hozzája. De kérlek, mi-
tsoda ditsőséges titulus nem férne reá-
ja Szent fijára nézveft? Mi pedig ugyan
Szent fijának tekintetiért szoktuk a'
Szüz Anyát a' mi áhitatos fohászko-
dásfinkban nevezni, hol életünknek, hol
reménységünknek; majd Királynénknak,
majd Afzfzonyunknak: miért hogy ő
hozta nékünk világra a' mi életünket,
reménységünket, és Isten Úrunkat. Oh
bár az egeknek minden tsatornái min-
denkor nyitva állanának! és a' föld
gyomrában lévő minden mélységek fel-
fakadnának, mint a' Viz-özönkor tör-
rént vala, hogy a' földnek egész fzi-
nét bé-borítanák a' boldogságos Szüz
Máriának, és az ő fijának isméretivel,
tisfzeteletivel, és fzeretetivel!

X.

X.

Túdom, tudom, hogy a' jól-nevelt
jámbor Kerefztyéneket nem fzükség bő-
befzéddel abajgatni az Isten Anyjának
tisfzeteletire; mert azok Anyjoknak te-
jével egyjütt fzofták, és nagy hűség-
gel gyakorolják ezt az áhitatofságot:
Hanem vallyon kell-e' a' váfott embe-
reknek-is ajánlani, hogy ők-is búzgón
tisfztellyék, és hivják segítségül az Is-
ten' Anyját? Két forba kell állítunk
a' feslett embereket: egyikek rofzfzak-
is, nem-is akarnak jókká lenni; a' má-
fikak vétkeffek ugyan de fzeretnének
meg-térni; hanem elegendő erőt nem
érzenek magokban, hogy rofzsz fzo-
káfaikat el-hagyhatnák, és a' késérte-
teknek öfztöneit meg-birhatnák: az el-
ső forbélieknek mi hafzna javaslaní
Szüz Máriának tisfzeteletit? mert a' kik
Jéfust meg-nem fzünnnek bofzontani,

)))

hogy

hogy 's hogy tisztelhetnék az Anyját?
 vagy a' kik a' Szentséget se betsülik,
 se szeretik, miként betsülhetnék; és
 szerethetnék Máriát, ki azért méltó
 jeles nagy betsületre, és szeretetre;
 mert igen-igen szentséges Szent Anya?
 Hanem azok a' másik forbéli bűnösök
 kik utálják a' gonofságot, és kedvek
 volna jámborúl élni, vegyék-bé a' jó
 tanácsot, és minden erejeknek tehet-
 ségével adják magokat Máriának tisz-
 teletire, folyamodjanak nagy bizodal-
 mal hozzája, és bizonyosok lehetnek
 benne, hogy irgalmasságot nyer né-
 kik, és tökéletes meg-téréseket előbb,
 mint-sem gondolták volna, meg-szer-
 zi: Mert ez az Istennek ditsőséges
 Anyja tsak a' bünt utálja, és irtózik
 minden fesletségtől; de a' bűnös em-
 bereket soha se utálta, se nem irtó-
 zott irgalmas szemeit alá-vetni azokra

a'

a' bűnbe esett nyomorúlt emberekre,
 kik szivbül bánják eseteiket, és örö-
 mest lábra-állanának, ha valaki segítő
 kezet nyujtana nékik. Soha se felejt-
 heti-el ez a' drágalátos Anya, hogy
 az ő fija nem az igazakért jött e' vi-
 lágra; hanem inkább a' bűnösöket hív-
 ni a' penitentiára. Annak-okáért ő-
 is, mint Meg-váltónknak édes Anyja
 igen örvendi azt a' munkát mely az
 ő szerelmes fijának szeme-világa, és
 leg-elsőbb foglalatossága vólt életének
 minden napjaiban: Szivbül szánja a'
 penitentiára kapaskodó, de gyarló,
 bűnös embereket; imád érettek, és
 még a' mennyei boldogságban-is egyik
 jeles örömét abba helyezteti, ha mi-
 kor párt-fogásával egy bűnös embert
 Szent Fijával meg-békélterhet. Innét,
 találkoztak már olyan elmés bűnösök,
 kik ugyan abból vettek okot, nagyobb

))((2

bi-

bizodalmal folyamodni Szűz Máriához, hogy ők bűnösök; Mária pedig soha Isten' Anyjává külömben nem let volna, ha csak a' bűnösökért az Isten nem méltóztatot volna emberré lenni; azért sóhajtoztak hozzája ilyen fohász-kodásokkal:

*Festina miseris misereri Virgo beata!
Nam te, si recolis? miseri fecere
beatam:*

*Ergo bea miseros, quorum te causa
beavit!*

*Nec abhorre peccatores, sine quibus
nunquam fores
Tanto digna filio. Si non essent redi-
mendi, nulla tibi*

Pariendi Redemptorem ratio.

Oh Szűz! nagyra emeltettél „

Hogy Isten Anyjává lettél „

De bűnösök hafznára „

Mert

Mert ha rabok nem volnának „

Nints ok, miért szorulnának „

Meg-váltónak Anyjára. „

Téged hát a' nyomorottak „

Igen meg-boldogítottak „

Hogy tőlök ne irtóznál „

Kik okai, hogy öledben „

Előbb pedig hogy méhedben „

Igaz Istent hordoznál. „

XI.

A' bűnösök tehát, kik jó szándékkal vannak, és Szivbül kívánnak megigazulni, meg-ne szűnjenek tisztelni, szeretni, és tellyes bizodalmal segítségül hívni az Isten' Anyját; mert nem nagy ok nélkül nevezte őket az Anyaszent-egyház bűnösök' óltalmának. Ennek óltalom-palástját a' ki egyszer megfoghatja, és árnyéka alá szerkezhetik; oh ki erős báftája léfzen néki minden

lel-

lelki veszedelmek, és minden ördögi
kifirtetek ellen! Nem lehet az Isten
kegyelmeinek tár-házában olyan drá-
ga, és ritka malaszt, melyet Szűz
Mária az ő tisztelőinek meg-ne nyer-
jen, mihelyest JÉfushoz fel-emeli azo-
kat a' tisztaságos kezeket, melyeken
ötet kis gyermek korában hordozta va-
la. Azért semmit se vétkezett vele,
a' ki Máriát térdeplő mindenhatóság-
nak keresztelte. Mivel-hogy

*Quod Deus imperio tupece
Virgo potes.*

Isten fáját hatalmával „
Kí-nyujtott erős karjával „
Mindenecket mivelhet; „
Mária szép kérésekkel „
Istenhez emelt kezekkel „
Minden kegyelmet lelhet. „

Vedd

Vedd jó néven Úram JÉfus! e' kiske-
irást, melyet
Szerzettem, hogy Szent Anyádnak
tisztelete Hazámban
Nevekedjen, és annak ótalma hála-
lomban reám-is
El-ki terjedjen *Amen.*

